

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 129/2567

นาง ศ. กับพวก โจทก์ นาย ย. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 145, ป.วิ.พ. มาตรา 275, ป.พ.พ. มาตรา 391

ย่อ / หลักกฎหมาย

ก. และโจทก์ที่ 1 เป็นคู่ความในคดีแพ่งตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8226/2563 ส่วนโจทก์ที่ 2 แม้ไม่ใช่คู่ความคนเดียวกับโจทก์จำเลยในคดีดังกล่าว แต่โจทก์ที่ 2 อยู่ภายใต้การครอบงำสั่งการของโจทก์ที่ 1 การใช้สิทธิต่อสู้คดีของโจทก์ที่ 1 อันเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของโจทก์ที่ 2 ย่อมเป็นการใช้สิทธิของโจทก์ที่ 2 ควบคู่กันไปด้วย ต้องถือว่าโจทก์ที่ 2 เป็นคู่ความในคดีดังกล่าวและคำพิพากษาย่อมผูกพันโจทก์ที่ 2 คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าววินิจฉัยว่า สัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สินเป็นอันเลิกกัน ทำให้คู่สัญญากลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ตาม ป.พ.พ. มาตรา 391 วรรคหนึ่ง ซึ่งโจทก์ที่ 1 ต้องโอนทรัพย์สินและกิจการที่ได้รับมาคืนให้แก่ ก. เมื่อสัญญาดังกล่าวเลิกกันแล้ว จึงไม่มีหนี้ตามคำพิพากษาในคดีนี้ที่จะให้โจทก์ที่ 1 บังคับคดีต่อไป ส่วนโจทก์ที่ 2 นั้นคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวพิพากษาให้โจทก์ที่ 1 คืนกิจการ ทรัพย์สิน และหุ้นของบริษัทโจทก์ที่ 2 แก่ ก. ก. จึงเป็นเจ้าของที่แท้จริงของโจทก์ที่ 2 โจทก์ที่ 2 ต้องอยู่ภายใต้การบริหารของ ก. ประกอบกับสัญญาเช่าและบริการอยู่ภายใต้สัญญาการจัดการแบ่งทรัพย์สินซึ่งเลิกกันแล้ว โจทก์ที่ 2 จึงไม่อาจบังคับคดีให้จำเลยทั้งแปดปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีนี้ได้เช่นเดียวกัน

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลฎีกาพิพากษาให้จำเลยทั้งแปดดำเนินการให้โจทก์ที่ 2 ซึ่งเป็นกิจการภายใต้การบริหารของโจทก์ที่ 1 เข้าโกดัง ที่ดิน อาคาร ท่าเรือ รวมถึงบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งสินค้าออกไปขายยังต่างประเทศตามสัญญาการจัดการแบ่งทรัพย์สิน เอกสารหมาย จ.19 และสัญญาเช่าและบริการ เอกสารหมาย จ.21 ถึง จ.31 จนกว่าจะมีการทำความตกลงแก้ไขเงื่อนไขแห่งสัญญาร่วมกันเป็นอย่างอื่น หากจำเลยทั้งแปดไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยทั้งแปด และให้จำเลยที่ 1 ชำระค่าเสียหายให้แก่โจทก์ที่ 2 เป็นเงินวันละ 191,780 บาท นับแต่วันที่ 23 มกราคม 2557 เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยที่ 1 จะดำเนินการให้โจทก์ที่ 2 ได้เข้าทำสัญญาเช่าโกดัง ที่ดิน อาคาร ท่าเรือ รวมถึงบริการต่าง ๆ ของจำเลยที่ 2 เกี่ยวกับการส่งสินค้าออกไปขายยังต่างประเทศ ให้จำเลยทั้งแปดร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลแทนโจทก์ทั้งสอง โดยกำหนดค่าทนายความให้แก่โจทก์ทั้งสองรวม 300,000 บาท ให้ยกคำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค 2 ที่ให้เพิกถอนคำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษามีผลต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนนี้ให้เป็นพับ นอกจากนี้ที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 2 ศาลชั้นต้นออกคำสั่งบังคับโดยส่งคำสั่งบังคับให้แก่จำเลยทั้งแปดโดยชอบแล้ว จำเลยทั้งแปดยื่นคำร้องในทำนองเดียวกันขอให้ระงับการปฏิบัติตามคำสั่งบังคับ ขอให้เพิกถอนคำสั่งบังคับและขอให้งดการบังคับคดี โจทก์ทั้งสองยื่นคำร้องขอให้ออกหมายบังคับคดี ศาลชั้นต้นได้สวนแล้วมีคำสั่งให้ออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้แก่โจทก์ทั้งสอง ยกคำร้องทั้งหมดของโจทก์ทั้งสองที่เหลือและของจำเลยทั้งแปด จำเลยทั้งแปดอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยทั้งแปดฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกา

วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า หลังจากที่ศาลชั้นต้นออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ แก่โจทก์ทั้งสองในคดีนี้แล้ว โจทก์ที่ 2 ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ขอนำยึดหุ้นของจำเลยที่ 1 ต่อมาเจ้าพนักงานบังคับคดีประกาศขายทอดตลาดหุ้นของจำเลยที่ 1 นายกิตติ บิดาของโจทก์ที่ 1 และจำเลยที่ 1 ได้ยื่นคำร้องในคดีนี้ขอให้ถอนการบังคับคดี หรืองดการบังคับคดี หรือชะลอการ บังคับคดีไว้ก่อน เนื่องจากนายกิตติได้ยื่นฟ้องโจทก์ที่ 1 เรียกทรัพย์สินตามสัญญาจัดการแบ่ง ทรัพย์สินเอกสารหมาย จ.19 ซึ่งศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษาให้โจทก์ที่ 1 คืนที่ดิน กิจการ ทรัพย์สิน และหุ้นทั้งหมดของ 8 บริษัท รวมทั้งบริษัทโจทก์ที่ 2 ให้แก่นายกิตติ ตามคดี หมายเลขแดงที่ 1511/2560 ของศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา และคดีหมายเลขแดงที่ 3101/2561 ของ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 นายกิตติในฐานะเจ้าของบริษัทโจทก์ที่ 2 จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี ไม่ประสงค์จะบังคับคดีกับจำเลยทั้งแปด โจทก์ทั้งสองยื่นคำคัดค้าน ก่อนไต่สวนคำร้องดังกล่าว นายกิตติแถลงขอส่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่นายกิตติฟ้องโจทก์ที่ 1 ในคดีนี้เป็นจำเลยตามคดีแพ่ง หมายเลขแดงที่ 1511/2560 ของศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยศาลฎีกาพิพากษาให้จำเลย (โจทก์ที่ 1 คดีนี้) คืนกิจการ ทรัพย์สิน และหุ้นทั้งหมดในบริษัทโจทก์ที่ 2 ให้แก่นายกิตติ ตามคำพิพากษา ศาลฎีกาที่ 8226/2563 ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วมีคำสั่งให้งดการบังคับคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าศาลจะมี คำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยเสียก่อนว่า คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8226/2563 มีผลผูกพันโจทก์ทั้งสองในคดีนี้หรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความว่า คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 1511/2560 ของศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8226/2563) ที่นายกิตติฟ้อง โจทก์ที่ 1 เป็นจำเลยอ้างว่า โจทก์ที่ 1 ผิดสัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สิน 5 ฝ่าย ระหว่างนายกิตติกับ โจทก์ที่ 1 และผิดสัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สิน 2 ฝ่าย ระหว่างโจทก์ที่ 1 กับจำเลยที่ 1 ต่อมาโจทก์ที่ 1 ได้บอกเลิกสัญญาดังกล่าวแล้ว โจทก์ที่ 1 จึงต้องคืนที่ดิน 192 แปลง แก่นายกิตติ และต้องคืน กิจการ ทรัพย์สิน และหุ้นทั้งหมดของ 8 บริษัท รวมทั้งบริษัทโจทก์ที่ 2 ในคดีนี้ด้วย ศาลฎีกา พิพากษายืนตามศาลล่างทั้งสองให้นายกิตติเป็นฝ่ายชนะคดี เมื่อนายกิตติกับโจทก์ที่ 1 เป็นคู่ ความในคดีดังกล่าวจึงต้องผูกพันตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8226/2563 ตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา 145 วรรคหนึ่ง ส่วนโจทก์ที่ 2 แม้มิใช่คู่ความคนเดียวกับโจทก์จำเลยใน คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 1511/2560 ของศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8226/2563) แต่โจทก์ที่ 2 อยู่ภายใต้การครอบงำสั่งการของโจทก์ที่ 1 การใช้สิทธิต่อสู้คดีของโจทก์ ที่ 1 อันเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของโจทก์ที่ 2 ในคดีดังกล่าวย่อมเป็นการใช้สิทธิของโจทก์ที่ 2 ควบคู่กันไปด้วย ต้องถือว่าโจทก์ที่ 2 เป็นคู่ความในคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8226/2563 ด้วย คำพิพากษาคดีดังกล่าวย่อมผูกพันโจทก์ที่ 2 ในคดีนี้ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8226/2563 ได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงว่า สัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สินเอกสารหมาย จ.19 เลิกกันแล้ว ข้อเท็จจริง ดังกล่าวย่อมผูกพันโจทก์ทั้งสองในคดีนี้ด้วย คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งแปดว่า มีเหตุงดการบังคับคดีหรือถอนการบังคับคดีหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ทั้งสองขอออกหมายบังคับคดี เพื่อบังคับตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิพากษาให้จำเลยทั้งแปดดำเนินการให้โจทก์ที่ 2 ซึ่งเป็น กิจการภายใต้การบริหารของโจทก์ที่ 1 เข้าไถ่ที่ดิน อาคาร ทำเรือ รวมถึงบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการ ส่งสินค้าออกไปขายยังต่างประเทศตามสัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สินเอกสารหมาย จ.19 และ สัญญาเช่าและบริการ เอกสารหมาย จ.21 ถึง จ.31 ส่วนคดีที่นายกิตติฟ้องโจทก์ที่ 1 ได้มี คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8226/2563 วินิจฉัยว่า ทรัพย์สินตามสัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สิน ซึ่งรวมถึง เอกสารหมาย จ.19 ในคดีนี้ด้วย เป็นทรัพย์สินและกิจการของนายกิตติ โจทก์ที่ 1 มีหนังสือถึง

จำเลยที่ 1 โดยอ้างความไม่สมบูรณ์ของสัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สินและขอยกเลิกสัญญาดังกล่าว นายกิตติสนองรับการบอกเลิกสัญญาดังกล่าวแล้ว สัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สินเอกสารหมายเลข จ.19 และ จ.20 เป็นอันเลิกกัน ทำให้คู่สัญญากลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 391 วรรคหนึ่ง อันหมายถึงสถานะของคู่สัญญาก่อนการทำสัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สินเอกสารหมายเลข จ.19 และ จ.20 ซึ่งโจทก์ที่ 1 ต้องโอนทรัพย์สินและกิจการที่ได้รับมาคืนแก่นายกิตติ เมื่อสัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สินเอกสารหมายเลข จ.19 เลิกกันแล้ว จึงไม่มีหนี้ตามคำพิพากษาในคดีนี้ที่จะให้โจทก์ที่ 1 บังคับคดีต่อไป ส่วนโจทก์ที่ 2 นั้น ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8226/2563 พิพากษาให้โจทก์ที่ 1 คำนึงกิจการ ทรัพย์สิน และหุ้นของบริษัทโจทก์ที่ 2 แก่นายกิตติ นายกิตติจึงเป็นเจ้าของที่แท้จริงของโจทก์ที่ 2 โจทก์ที่ 2 ต้องอยู่ภายใต้การบริหารของนายกิตติ ประกอบกับสัญญาเช่าและบริการ อยู่ภายใต้สัญญาการจัดแบ่งทรัพย์สินเอกสารหมายเลข จ.19 ซึ่งเลิกกันแล้ว ดังนั้น โจทก์ที่ 2 จึงไม่อาจบังคับคดีให้จำเลยทั้งแปดปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีนี้ได้เช่นเดียวกัน รูปคดีไม่มีประโยชน์ต่อโจทก์ทั้งสองที่จะบังคับคดีต่อไป ที่ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งให้ออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยทั้งแปดฟังขึ้น พิพากษากลับให้ยกคำร้องขอหมายบังคับคดีของโจทก์ทั้งสองและให้ถอนการบังคับคดีจำเลยทั้งแปด ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

จรรยา จีระเรืองรัตนา · สุชาติ สุนทรีเกษม · วิชัย เอื้ออังกณากุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/129/2567>